

Επενδύοντας στη ρατσιστική σαπίλα που διακατέχει σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας. Τέλος, η μεγαλύτερη υπόσχεση είναι ότι η ανάπτυξη θα φέρει ανάπτυξη, επενδύσεις και θέσεις εργασίας. Αυτές των 490 ευρώ, των 5μηνων προγραμμάτων, της εκ περιτροπής εργασίας 1 φορά τη βδομάδα, 3 ώρες τη μέρα, ό,τι θέλουν τα αφεντικά τελοσπάντων. Σε αυτή την εξίσου σημαντική διάσταση του ζητήματος θα επανέλθουμε στο άμεσο μέλλον, όμως.

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΑΞΙΚΟΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΠΑΝΤΑ ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΛΟΓΟ

Η θέση από την οποία τοποθετούμαστε, για το ζήτημα της ανάπτυξης, είναι ανθρώπων που ζουν και δραστηριοποιούνται στο κέντρο της Αθήνας. Συμμετέχοντας, εδώ και χρόνια, σε αυτοοργανωμένες διαδικασίες και εγχειρήματα της περιοχής, ως κομμάτι των καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων, αλλά και του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού κινήματος. Ούτε «ειδικοί» είμαστε, ούτε «εναλλακτικά» σχέδια ανασυγκρότησης της πόλης θα προτείνουμε. Αυτή θα έπρεπε να είναι υπόθεση όλων όσων κατοικούν σε αυτή την πόλη και βιώνουν καθημερινά την υποτίμηση της ζωής και της εργασίας, την κρατική και παρακρατική βία. Κι όταν ήλθε όλην, εννοούμε όλην. Χωρίς αποκλεισμούς και διαχωρισμούς με βάση τη φυλή, την πολιτισμική ταυτότητα και τη σεξουαλικότητα. Όχι υπόθεση του κράτους, των αφεντικών και των λακέδων τους, που το κάνουν για να εξυπηρετήσουν τα δικά τους συμφέροντα. Αυτή ακριβώς η διάσταση είναι που έχει ιδιαίτερη σημασία. Η αντανάκλαση της ανάπτυξης και της ιδεολογίας της στο πεδίο των κοινωνικών και ταξικών ανταγωνισμών.

Αρκεί, εδώ, να θυμίσουμε ότι οι μετανάστες μικροπωλητές ήταν αυτοί που επί 4 χρόνια διεκδικούσαν το αυτονόητο της επιβίωσής τους μέσα στο ναό του καπιταλισμού, την Ερμού, έχοντας απέναντι μπάτσους, εμπόρους, το δήμο, τα ΜΜΕ και τους φασίστες. Η δυναμική της εξέγερσης του Δεκέμβρη ήταν αυτή που –πέρα από όλα τα άλλα– έφτασε στο σημείο να απελευθερώνει εδάφη, έστω και σημειακά στην πόλη, αλλιάζοντας ριζικά τη χρήση και τη νοματοδότησή τους. Όπως με το παρκινγκ της Ναυαρίνου στα Εξάρχεια, ιδιοκτησίας του ΤΕΕ, που κατελήφθη, ξηλώθηκε το τσιμέντο του και έγινε πάρκο. Ή αντίστοιχα το πάρκο Κύπρου και Πατησίων, που ο δήμος ξήλωσε τα δέντρα του, για να το κάνει παρκινγκ, κίνηση που μπλοκαρίστηκε, ο χώρος ξαναφυτεύτηκε και παραμένει πάρκο. Γιατί όποιο κι αν είναι οι σχεδιασμοί και οι στρατηγικές της κρατικής-καπιταλιστικής μηχανής, πάντα θα διεμβολίζονται και θα επαναπροσδιορίζονται από την κίνηση και τις αντιστάσεις των από κάτω. Ή για να το πούμε κι αλλιώς: οι «όμορφοι» πεζόδρομοι, όμορφα ξηλώνονται. Και γίνονται πέτρες.

**Rethink
the Re-think**

για την ανάπτυξη του κέντρου της Αθήνας

αντίστροφη μέτρηση
συνέλευση στα πέριξ της πατησίων

«Η ανασυγκρότηση του κέντρου της πόλης είναι μια πρόταση με κέντρο τον πολίτη και τις ανάγκες του», διατυμπανίζουν οι βασικοί συντελεστές της επιχειρούμενης ανάπλασης στο κέντρο της Αθήνας. Μια δράκα οργανισμών (ίδρυμα Ωνάση, Αττικό Μετρό) που διαπλέκονται με συμφέροντα του –εφοπλιστικού και κατασκευαστικού κεφαλαίου, κυβερνητικοί αξιωματούχοι (Υ.Π.Ε.Κ.Α, Υπουργείο Ανάπτυξης), ο πανταχού παρών –σε ζητήματα κοινωνικής ισοπέδωσης– δήμαρχος Καμίνης, αρχιτέκτονες, «ειδικοί» και ακαδημαϊκοί της γνώσης της εξουσίας και ο βασικός χρηματοδότης-ανταποδότης, η ευρωπαϊκή ένωση (πρόγραμμα ΕΣΠΑ). Οι εφοπλιστές, οι εργολάβοι και το κράτος αφουγκράζονται, λοιπόν, τις ανάγκες μας! Γι' αυτό, ως το 2016, θέλουν να πεζοδρομήσουν την Πανεπιστημίου και τμήμα της Ομόνοιας, να εγκαταστήσουν γραμμή του τραμ στον άξονα Αμαλίας-Πανεπιστημίου-Πατησίων (μέχρι Αλεξάνδρας σε πρώτη φάση και Άνω Πατήσια σε δεύτερη φάση). Εξυπηρετώντας κάποια από τα πολύ βασικά συμφέροντά τους: επέκταση του εμπορικού και οικονομικού κέντρου της Αθήνας, προσέλκυση επιπλέον τουριστών και καταστολή. Πολλή καταστολή, τόσο με υλικούς όσο και με ιδεολογικούς όρους, σε μια περιοχή που οι ταξικές αντιθέσεις διαπερνούν κάθε έκφανση της καθημερινότητας.

ανάπλαση πάνω στα συντρίμια της ζωής των αποκλεισμένων

Η ανάδειξη του κέντρου της Αθήνας ως «πρόβλημα» είναι μια διαδικασία, που εξελίσσεται εδώ και χρόνια από το σύνολο των μηχανισμών του συστήματος. «Πρόβλημα» που απαιτεί «ειδική» μεταχείριση, «πρόβλημα» κατεξοχήν δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η πολεμική διαχείριση των μεταναστών και μεταναστριών, από τις χιλιάδες συλλήψεις της επιχείρησης «Ξένιος Zeus» και τον εγκλεισμό τους σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, μέχρι τα μαχαιρώματα των φασιστών, το αποδεικνύουν περίτρανα. Όπως και η κοινή επιχείρηση μπάτσων-ΚΕΕΛΠΝΟ με αποτέλεσμα τη φυλάκιση και τη διαπόμπευση γυναικών ως οροθετικών, το ξήλωμα στα παγκάκια της πλατείας Κλαυθμώνος για να μην κοιμούνται άστεγοι και η επιχείρηση θέτις με την προσαγωγή άστεγων και τοξικοεξαρτημένων και την υποχρεωτική τους υποβολή σε ιατρικές εξετάσεις στην Αμυγδαλέζα. Ο κυρίαρχος ρατσιστικός λόγος διαμορφώνει, άλλωστε, το κατάλληλο έδαφος για να συμβούν όλα αυτά. Υποβάθμιση, εγκατάλειψη, γκετοποίηση, παραεμπόριο, υγειονομική απειλή, εγκληματικότητα. Η γλώσσα της εξουσίας που καθαγιάζει την περιθωριοποίηση, τον αποκλεισμό και την καθημερινή βία σε όσους κι όσες βρίσκονται στον πάτο της κοινωνικής ιεραρχίας. Όλων εκείνων των ανθρώπων που η θέση στην οποία βρίσκονται οφείλεται στις σχέσεις εκμετάλλευσης και καταπίεσης, που η ίδια κοινωνία γεννά και αναπαράγει. Και ο Λόγος περί ανάπλασης του κέντρου επαναδιατυπώνει την ίδια ακριβώς πολεμική διαχείριση με έναν πιο εκλεπτυσμένο ρατσισμό. «Στις γκριζες ζώνες της Αθήνας συγκλίνουν άτυπες και ανεπίσημες κοινωνικές ομάδες... ανεπίσημες δραστηριότητες» δηλώνουν οι ιθύνοντες του Rethink Athens. Έμμεσα, υπόσχονται ότι το «παράνομο» κεφάλαιο και οι μαφίες του θα εξοστρακιστούν από τη συγκεκριμένη περιοχή, στοχοποιώντας –κατά κύριο λόγο– όλους τους μετανάστες, ενώ μόνο κάποιοι από αυτούς εμπλέκονται και αποτελούν τον τελευταίο τροχό της αμάξης σε αυτή τη διαδικασία. Να υπενθυμίσουμε, σε όσους κάνουν ότι δε θυμούνται, πως το «παράνομο» κεφάλαιο, οι μπράβοι, οι νταβατζήδες και οι μαφίες του έχουν εγκαθιδρυθεί στο κέντρο και παράγουν κέρδος εδώ και δεκαετίες, μάλιστα πολύ πριν έρθουν οι μετανάστες. Ότι η «παράπλευρη» οικονομία των ναρκωτικών, του τζόγου, των όπλων, του trafficking και του ξεπλύματος χρήματος είναι αναπόσπαστο κομμάτι του καπιταλισμού και θα συνεχίσει να αναπτύσσεται υπό τον άμεσο έλεγχο και την εποπτεία της αστυνομίας. Αυτό που, ουσιαστικά, θέλουν να συμβεί με την ανάπλαση είναι μια αναδιάρθρωση και «ομαλότερη» συνύπαρξη «νόμιμου» και «παράνομου» κεφαλαίου στο χώρο.

«Θα φωτίσουν τις πιο σκοτεινές πτυχές του κέντρου» υπόσχονται επιπλέον. Ήδη, όμως, όχι μόνο τις φωτίζουν αλλά τις δείχνουν και με το δάχτυλο. Υποσχόμενοι στις μετανάστριες, στους εκδιδόμενους, στις άστεγες και τους τοξικοεξαρτημένους περισσότερη βία και αποκλεισμό. Για να αποτελέσει η ανάπλαση του κέντρου οχυρωματικό έργο απέναντι στη φτώχεια και την εξαθλίωση. Άλλη μια αποστειρωμένη και πιο ελεγχόμενη ζώνη, όπου θα διασφαλίζεται η εύρυθμη κυκλοφορία του εμπορεύματος («νόμιμου», ή «παράνομου»), του καταναλωτή και του του-

ρίστα. Επειδή, όμως, τα καινούρια πλακάκια, τα συντριβανάκια και οι illustration βιτρίνες θα το καταφέρουν μόνο μέχρι ενός σημείου, ο πολυάριθμος στρατός κατοχής, που ήδη βρίσκεται στο κέντρο, θα έχει ένα ακόμη λόγο για να ασκεί τη βία του στους δρόμους. Αυτή είναι μια από τις βασικότερες στοχεύσεις, όπως έμμεσα δηλώνουν και οι ίδιοι. «Η πόλη θα ξανακερδίσει τον δημόσιο χώρο της». Ο πρωθυπουργός το είπε πιο ωμά, «θα ανακαταλάβουμε τις πόλεις».

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΪ ΚΑΙ ΤΑΞΙΚΟΪ ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΑΚΟΜΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ

Για το κράτος και τα αφεντικά, το κέντρο της Αθήνας είναι «πρόβλημα» για έναν ακόμη λόγο. Το Μουσείο, η Ομόνοια, τα Προπύλαια και το Σύνταγμα, δηλαδή σε μεγάλο βαθμό η Πανεπιστημίου και η Πατισίων, αποτελούν εδώ και δεκαετίες πεδίο που συμπυκνώνει πλήθος κοινωνικών και ταξικών αντιστάσεων. Συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, απεργίες, καταλήψεις πανεπιστημίων και δημόσιων κτιρίων, συγκρούσεις με τις αστυνομικές δυνάμεις, μέχρι και εξεγέρσεις έχουν χαραξίσει το δικό τους αποτύπωμα, τη δική τους παρακαταθήκη στο κομμάτι αυτό της πόλης. Και η ανάπλαση του κέντρου, στα πλαίσια του Rethink, έρχεται σε πρώτη φάση να επέμβει σε αυτό ακριβώς τον άξονα. Πηγαίνοντας χέρι-χέρι με την «αγωνία» των εμπόρων, των υπουργών, των δημοσιογράφων και του Καμίνη για το «πρόβλημα» που δημιουργεί το συχνό μπλοκάρισμα των δρόμων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και του τουρισμού. Χέρι-χέρι με τους τόνους χημικών, τις χιλιάδες συλλήψεις και την εκκαθάριση των δρόμων από τους μπάτσους. Με το κλείσιμο των σταθμών του μετρό πριν και κατά τη διάρκεια πορειών, την περιστολή του ασύλλου και το προεδρικό διάταγμα του 2013 για περιορισμό των «μικρών» διαδηλώσεων. Με την απαγόρευση συγκεντρώσεων και διαδηλώσεων, το τελευταίο διάστημα, σε πολύ μεγάλο κομμάτι του κέντρου και τη διарκή πολεμική απέναντι στην κοινότητα και τον αγώνα ντόπιων και μεταναστών στην ΑΣΟΕΕ.

Με όλα αυτά, δε θέλουμε να πούμε ότι θα πετύχουν την πλήρη εξάλειψη των κοινωνικών και ταξικών αγώνων από το κέντρο κι ως είναι διακαής πόθος τους. Αλλά ότι η ανάπλαση και η ιδεολογία που αναπτύσσεται γύρω από αυτή είναι ένα ακόμη εργαλείο για την οριοθέτηση και τον περαιτέρω έλεγχο σε ένα κεντρικό αστικό τομέα, ώστε η λειτουργικότητά του να γέρνει παραπάνω προς όφελος κράτους και αφεντικών. Όπως απαντάνε, άλλωστε, οι ιθύνοντες του Rethink σχετικά με τις διαδηλώσεις, «θα καλλιεργηθεί η συνθήκη του σεβασμού ενός χώρου με ιδιαίτερη αισθητική και λειτουργία». Όμως, είναι αρκετά μεγάλο το κοινωνικό κομμάτι που δεν πρόκειται να τον σεβαστεί, γιατί βιώνει στο πετσί του τη διαρκώς εντεινόμενη φτωχοποίηση και καταπίεση. Εδώ, λοιπόν, έρχεται πάλι εκείνος ο μηχανισμός, που είναι κυρίαρχος στο κράτος έκτακτης ανάγκης των ημερών μας, η αστυνομία. Για να καταστείλει όσους εξακολουθήσουν να δείχνουν έλλειψη σεβασμού.

Παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη ρητορική περί ανακατασκευής και αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων κτιρίων. Των δεκάδων τέτοιων κτιρίων, που το ίδιο το κράτος και το κεφάλαιο άφησε να ρημάζουν, γιατί δεν ήταν πλέον προσοδοφόρα γι' αυτά. Και τώρα δίδεται κόπτονται για την εγκατάλειψή τους. Υπάρχουν, όμως, και δύο κτίρια που δεν ήταν εγκαταλελειμμένα -τώρα είναι- και με μπροστάρη τον Καμίνη προσπαθούν να τα «αξιοποιήσουν» με κάθε κόστος. Οι καταλήψεις Villa Αμαλίας και Πατισίων 61 & Σκαρμαγκαλά που εκκενώθηκαν πέρυσι. Από τη μία εκτυλίχθη-

κε η κατασταλτική στρατηγική του κράτους με την απόπειρα εγκληματοποίησης των δύο αυτών εστιών αντίστασης στο κέντρο, χαρακτηρίζοντάς τις «ως εστίες ανομίας». Από την άλλη, ενισχυτικά, η ρητορική περί ανάπλασης και αξιοποίησής τους, προσέφερε και συνεχίζει να προσφέρει την απαραίτητη δόση προοπτικής. Για την κυριαρχία, τα άδεια σπίτια ή θα διακατέχονται από την κουλτούρα της ιδιοκτησίας, της εξουσίας και της εκμετάλλευσης ή θα πρέπει να παραμένουν εγκαταλελειμμένα. Κι ως αυξάνονται οι άστεγοι και οι άστεγες στους δρόμους.

ανάπλαση και συναίνεση

Με όλα τα παραπάνω, αυτό που κυρίως θέλουμε να αναδείξουμε είναι ότι η ανάπλαση και η ιδεολογία γύρω από αυτή άπλοτε επιτελούν την εκκίνηση ενός νέου σφοδρού πολέμου κι άπλοτε λειτουργούν ως το παραγωγικό συμπλήρωμα της καταστολής. Με την έννοια ότι η ανάπλαση στοχεύει –εν μέρει– να αντιμετωπίσει τα ίδια ακριβώς ζητήματα με την κατασταλτική στρατηγική του κράτους στο κέντρο. Χωρίς να μιλά άμεσα για βία, αποκλεισμούς και κοινωνικό έλεγχο, ενώ εμπεριέχονται σε αυτή. Γιατί η ανάπλαση παρουσιάζεται ότι δεν καταστρέφει, απλά δημιουργεί, ενώ κάνει και τα δύο μαζί. Επεμβαίνοντας βίαια στο δημόσιο χώρο καταστρέφει ζωές, κοινωνικές σχέσεις, εστίες και κουλτούρες αντίστασης και αγώνα των από κάτω. Δημιουργώντας ένα αστικό περιβάλλον πρόσφορο για την κερδοφορία του κεφαλαίου και την αστυνόμευση, διαποτισμένο από τα κυρίαρχα πρότυπα των καπιταλιστικών και εξουσιαστικών σχέσεων.

Παράλληλα, όμως, επιχειρεί να δημιουργήσει και το κατάλληλο έδαφος, ώστε να αποσπαστεί η ευρύτερη δυνατή συναίνεση –για την υλοποίηση του έργου– από το κοινωνικό σώμα. Οι υποσχέσεις για γκαλερί, μουσεία, πολιτιστικά δρώμενα, ποδηλατοδρόμους και πεζοπορίες αναζητούν συμμάχους, από τους θιασώτες της «εναλλακτικής» κουλτούρας, τους «φιλότεχνους και φιλόανθρωπους» αστούς μέχρι και κομμάτια της Αριστεράς. Η ρητορική περί «αισθητικής αναβάθμισης» χτυπάει στην καρδιά των μικροαστικών-συντηρητικών αντανακλαστικών. Αστραφτερό πλάκοστρωτο, μάρμαρο και τοίχοι. Ζαρντινιέρες, γκαζόν, συντριβανάκια και υποκατάστατα πρασίνου. Η αι-

σθητική της ομοιομορφίας και της αποστείρωσης, απαραίτητο ντεκόρ για να «φωτίσει» τις φανταχτερές βιτρίνες και διαφημίσεις εμπορευμάτων. Διεγείροντας την καταπιεσμένη «επιθυμία» της κατάληψης, έστω κι αν μεγάλο κομμάτι πλέον αρκείται μόνο να χαζεύει τις βιτρίνες, αφού δεν έχει τα λεφτά για να καλύψει ούτε τις βασικές ανάγκες.

Όπου βλέπουμε «αισθητική αναβάθμιση», διαβάζουμε επιπλέον και καθαρότητα. Όχι από σκόνη, σκουπίδια και βρωμιά. Καθαρή Αθήνα από αγώνες, συνθήματα, αφίσες, τη διαφορετικότητα, τους ανεπιθύμητους. Γιατί, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η ανάπλαση του κέντρου αποσκοπεί και στην αποβολή των «ανεπίσημων κοινωνικών ομάδων» από τον άξονα που θα πραγματοποιηθεί. Κι αυτό ίσως είναι το σημαντικότερο σημείο πάνω στο οποίο επιδιώκεται η επιθυμητή γι' αυτούς συναίνεση.

Τα σκίτσα που συνοδεύουν το κείμενο προέρχονται από τον Πυρετό της Ουρμηκιάνης των Peeters και Schuiten.